

Examenul de bacalaureat național 2022
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

Variantă 2

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I. TÉTEL **(30 pont)**

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt! A megadott kérdésekből, feladatokból kiindulva értelmezze a verset körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben!

Csokonai Vitéz Mihály: Az esküvés

*Esküszöm, szép Lilla! hidd el,
Hogy mióta kellemiddel
Meggötöztél engemet,
Már azóta semmi szűznek,
Semmi nyílnak, semmi tűznek
Nem nyitom meg szívemet.*

*Esküszöm; s e szent hitemnek,
Melyet adtam édesemnek,
Pontjait meg nem csalom.
Kérlek is reménykedéssel,
Hogy viszonti esküvéssel
Kösd le szíved, angyalom!*

*Esküszöm hószín kezedre,
Rózsaszádra, tűzszemedre,
Hogy te léssz csak kedvesem.
Esküszöm, hogy míg csak élek,
Más szerelmet nem cserélek;
Vagy Lilim, vagy - senki sem.*

(Forrás: Csokonai Vitéz Mihály összes költeményei és versfordításai II. Unikornis K., 1993. 238)

a.	Hogyan értelmezhető az „esküvés” fogalma? Fejtse ki a vers összefüggésében!	5 pont
b.	Mi jellemző a vers beszédhelyzetére?	5 pont
c.	Hogyan jeleníti meg a lírai én Lilla alakját?	5 pont
d.	Melyek a dalszerűség eszközei a versben?	5 pont
	Helyes fogalomhasználat, nyelvi igényesség, helyesírás	5 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a kérdések/feladatok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszoljon a kérdésekre!

Huszárik Zoltán 1971-es Szindbádja igen sokat tett hozzá a magyar film formatörténeti fejlődéséhez, ami nem a pusztán véletlen műve: Krúdy-novellák színrevitele során Huszárik úgy teremti meg az irodalmi kötődést, hogy közben asszociatív módon játszik a szöveggel, szabadon értelmezve azt, ezáltal pedig nem is rendezőként, hanem filmszerzőként alkot. Huszárik Zoltán a hatvanas-hetvenes évek egyik legjelentősebb magyar filmrendezője volt, akinek első nagyjátékfilmjét számos filmetűd, többek között az Elégia (1965) előzte meg.

Az élet általános kérdései mellett az ember kerül előtérbe az alkotásban, mely egy azonos nevű férfi története, pontosabban visszaemlékezése. Szindbád egyre közelebb jár élete végéhez, s úgy tekint vissza rá, hogy a múlt, a jelen, illetve az álom és a valóság szinte teljesen összemosódik. A filmet végigkíséri egyfajta melankolikus alaphang, valamint a halál motívuma, közben pedig megelevenedik, újjáéled minden olyan mozzanat, amely már csak emlék Szindbád számára. A hiány tehát nagyon erőteljesen van jelen a műben, ám pont az emlékek közt zajló bolyongás az, ami igazán kirajtolja, mi is az: az őszülő úr mögött már sokkal több minden van, mint előtte, így igazán nem is a múlt, hanem a jövő az, ami hiányzik. Szindbád lét és nemlét határán mozog, elréved a régi szerelmesek csókját felidézve vagy átadva magát az étkezés örömeinek, egyszerre él a múltban és a jelenben, s megállíthatatlanul menetel a vég felé. [...]

Huszárik Zoltán olyan Krúdy-adaptációt készített, mely igencsak túlteljesíti a feladatát. A rendező asszociatív, költői filmes elbeszélésmódot alakít ki, ami által a Szindbád újratemti a filmnyelvet. Huszárik alkotótársa, Tóth Sándor ebben a filmben is közreműködött: amellett, hogy tőle származik a Szindbád ötlete, dramaturgként erősítette a patinás alkotócsapatot. Sára Sándor mesterien komponált képei korabeli, mozgó festménynek tűnnek, és gyönyörűen adják vissza azt századot, mely talán sohasem létezett. Ehhez természetesen nagyban hozzájárul Vayer Tamás díszlettervező és Vágó Nelly jelmeztervező munkája is. [...] Az akkori ideál, Latinovits Zoltán olyan hiteles Szindbád szerepében, hogy valószínűleg Isten is arra teremtette, gesztusai, hangja, tekintete szinte azonnal megbabonázzák az embert, ahogy a filmbéli hölgyeket. Ugyanakkor Dayka Margit személyét is ki kell emelni, mellette valóban képes megállni az idő – egy kis humort, ironiát csempész a száguldó történetbe, ám a vég, mint tudjuk, így is, úgy is elkerülhetetlen.

Miért kötelező megnézni? Mert a magyar filmtörténeti kánon egyik legtöbbet emlegetett alkotása, méghozzá nem véletlenül. Huszárik Zoltán ebben a filmben – ahogy a többi művében is – úgy viszonyult a filmnyelvhez, ahogy az írók a szavak tárházához, s egy olyan filmkölteményt készített, mely alapjaiban mozgatta meg és mozdította előre a magyar filmművészetet.

Végezetül álljon itt Szindbád egyik filmbéli monológja: „Nem szeretem ezt a mai világot. Azt mondják, átmeneti idők. Csakhogy én nem kívántam átmeneti időt. Arra sem emlékszem, hogy ezt az egész életet valaha kiköveteltem volna.”

(<https://cornandsoda.com/Kötelező filmek – Szindbád>)

1. Társítsa a személyeket a foglalkozásaikkal a szöveg alapján! Írja át a vizsgalapra a helyes társításokat! **5 pont**

Személyek:	Foglalkozások:
Tóth Sándor	rendező
Vayer Tamás	dramaturg
Vágó Nelly	színész
Latinovits Zoltán	jelmeztervező
Huszárik Zoltán	díszlettervező

2. Értelmezze a szöveg alapján a következő kijelentést: „Huszárik Zoltán asszociatív módon játszik a szöveggel.” **5 pont**
3. Melyik stílusréteg sajátosságait ismeri fel a szövegben? Indokolja válaszát! **5 pont**
4. A szöveg információiból kiindulva írja meg 10–15 mondatban Szindbád monológját, melynek a befejezése a következő legyen: „Nem szeretem ezt a mai világot. Azt mondják, átmeneti idők. Csakhogy én nem kívántam átmeneti időt. Arra sem emlékszem, hogy ezt az egész életet valaha kiköveteltem volna.” **10 pont**

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás **5 pont**

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

III. TÉTEL

(30 pont)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben **A hűség és hűtlenség motívuma az epikában** címmel egy ön által választott magyar szépirodalmi mű (pl. Mikszáth: *A bányai csoda*, Jókai Mór: *Sárga rózsza*, Móricz Zsigmond: *Sárarany* vagy más olvasott mű) alapján! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve az alábbi feladatsorban javasolt értelmezési szempontokat, de kiegészítheti ezeket más szempontokkal is!

- a. a választott alkotás műfaji sajátosságai 5 pont
- b. a térszerkezet jellegzetességei 5 pont
- c. a szereplők viszonyrendszerének bemutatása 5 pont
- d. a hűség és hűtlenség motívumának értelmezése 5 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.